

روان‌شناسی مدرسه

نظریه‌ی ساخت‌گرایی و یادگیری اجتماعی

نویسندگان

آلن پریچارد و جان وولارد

مترجمان

دکتر فیروزه سپهریان آذر

«دانشیار دانشگاه ارومیه»

سعید اسدنبیا

محمدرسول مهری

ناصر تراب‌زاده

ویراستاری: گروه علمی رشد

تهران - ۱۳۹۹

سخنی با شما مدرس محترم و دانشجوی عزیز

چندی است که همه شاهد کاهش شمارگان چاپ در کتاب‌های دانشگاهی هستیم و نظاره‌گریم که چگونه شمارگان کتاب‌ها که زمانی نه چندان دور با هزارگان چاپ می‌شد، اکنون با صدگان منتشر می‌گردد. آیا فکر نمی‌کنید که با این روند رو به افول، چنین شتابان به کجا می‌رویم؟

شما مدرس محترم ممکن است صرفاً به‌خاطر کمک به دانشجو و صرفه‌جویی در هزینه‌ی تهیه کتاب به آنان توصیه کنید که به جای خرید کتاب، از کپی بخش‌هایی از آن استفاده کنند و یا شما دانشجوی عزیز ممکن است ببینید که با اقدام به کپی از روی کتابی، هزینه‌ای کمتر برای تهیه کتاب پرداخت کرده‌اید و هر چند که اغلب چنین نیست، اما نتیجه و حاصل کار چیزی جز نابودی فرهنگ و عدم رغبت به ارائه دستاوردهای جدید در عرصه علم نخواهد بود.

لطفاً بیایید به آینده‌ی کشورمان و فرزندانمان بیشتر ببینیم و به آینده‌ی علم و دانش در کشور عزیزمان ایران که زمانی مهد علم و ادب بود بیشتر بها دهیم و در مقابل آیندگان از خود سلب مسئولیت نکنیم. و در نهایت با ترویج استفاده از کپی و Pdfهای غیرمجاز که بدون رضایت نویسندگان ترجمه و تالیف تهیه می‌گردد:

۱. موجب ترک بار علمی و بی‌انگیزگی از فعالیت فرهنگی و بروز مشکلات و خسارت‌های جبران‌ناپذیر به قشر فرهنگی جامعه می‌شویم.
۲. باعث ورشکستگی و نابودی نشریات و به دنبال آن بیکاری قشر عظیمی از کارکنان این عرصه از ناشر تا حروفچین، طراح و صاف می‌شویم.
۳. و سرانجام افرادی غالباً ناآگاه و بی‌سواد و بی‌توان در تشویق به کار نامشروع و خلاف قانون نکرده، خود و خانواده و فرزندان آنان را دچار مشکلاتی می‌کنند و تعدی به حقوق دیگران می‌نمایند.

پریچارد، آلن ام.، ۱۹۵۵ - م. (Pritchard, Alan M.)

روان‌شناسی مدرسه: نظریه‌ی ساخت‌گرایی و یادگیری اجتماعی / نویسندگان آلن پریچارد و جان وولارد، ترجمه‌ی فیروزه سپهریان
آذر ... [و دیگران].

مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص

مشخصات نشر: تهران: رشد، ۱۳۹۹.

وضعیت فهرست نویسی: فبا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۵۱-۱۳۳-۰

یادداشت: عنوان اصلی: Psychology for the classroom: constructivism and social learning, 2010.

یادداشت: مترجمان فیروزه سپهریان آذر، سعید اسدندیا، محمدرسلول مفسری، ناصر تراب‌زاده

موضوع: ساختارگرایی (آموزش و پرورش) (Constructivism Education)

موضوع: یادگیری - روان‌شناسی (Psychology of Learning)

موضوع: کار گروهی در آموزش و پرورش (Group work in education)

موضوع: آموزش به کمک کامپیوتر (Computer-assisted instruction)

موضوع: تدریس اثربخش (Effective teaching)

شناسه افزوده: وولارد، جان (Woolard, John) شناسه افزوده: سپهریان، فیروزه، ۱۳۳۹ - مترجم

رده‌بندی کنگره: LB۱۵۹۰/۳ رده‌بندی دیویی: ۳۷۰/۱۵۲۳ شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۲۹۲۴۰

حق چاپ محفوظ است

روان‌شناسی مدرسه

نظریه‌ی ساخت‌گرایی و یادگیری اجتماعی

نویسندگان

الیزابت پیچارد و جان وولارد

مترجمان

دکتر فریدون پهلویان آذر

«دانشیار، دانشگاه آرمینیه»

سعید اسدنیایا، محمدرسول مفیدی، عسکرتراپزاده

ویراستاری: گروه علمی رسد

چاپ اول: بهار ۱۳۹۹ - شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: آرمانس

مرکز نشر و بخش کتاب‌های روان‌شناسی و تربیتی

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، خیابان شهدای ژاندارمری، شماره ۴۱، تلفن: ۶۶۴۰۴۴۰۶

فروشگاه: میدان انقلاب، روبروی سینما بهمن، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، شماره ۷۲

تلفن: ۶۶۴۱۰۲۶۲ - ۶۶۴۹۸۳۸۶ - ۶۶۴۹۷۱۸۱

تهران-۱۳۹۹

بهرست مطالب

۹	پیشگفتار مترجمان
۱۱	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: مقدمه
۱۳	هدف‌های یادگیری
۱۴	مقدمه‌ای بر جنبش ساخت‌گرایی
۱۸	سرآغاز نظریه‌ی یادگیری ساخت‌گرایی
۲۲	مرور رویکرد ساخت‌گرایی اجتماعی به نظریه
۲۶	اندیشه‌های ساخت‌گرای اجتماعی و برخی از طرفداران اولیه
۲۸	شناخت‌شناسی تکوینی پیاژه
۳۲	جذب، انطباق و تعادل
۳۵	نظریه‌ی یادگیری اجتماعی ویگوتسکی
۳۷	نظریه‌ی یادگیری برونر
۳۹	نظریه‌ی اجتماعی شناختی بندورا
۳۹	یادگیری موقعیتی

۴۳	خلاصه
۴۳	فعالیت‌ها
۴۵	فصل دوم: پژوهش
۴۵	شواهد حاصل از تجربیات گذشته، اخیر و جاری
۴۵	هدف‌های یادگیری
۴۶	موفقیت کلاسی و تعامل اجتماعی
۴۹	مبیه‌های اجتماعی و هیجانی یادگیری
۵۶	مشارکت - همکاری در کلاس
۵۹	محدود یادگیری اجتماعی کامپیوترمحور
۶۵	کلاس درس سایت یافته‌ی اجتماعی
۶۷	خلاصه
۶۹	فصل سوم: نظریه
۶۹	مفاهیم اصلی نظریه‌های ساخت اجتماعی و یادگیری اجتماعی
۷۰	تعامل اجتماعی، تفکر و مسرت
۷۲	قواعد و مراحل
۷۵	داربست‌سازی برنامه‌ریزی شده و فرصت‌طلبانه
۸۲	سرمشق‌دهی و فکر کردن با صدای بلند
۸۲	بسط قواعد ساخت‌گرایی اجتماعی
۸۵	خلاصه
۸۷	فصل چهارم: آموزش و پرورش
۸۷	اصول، قواعد و نظریه‌های راهنمای رویه‌ی جاری
۸۸	ویژگی‌های آموزش و پرورش ساخت‌گرا
۹۵	آماده شدن برای یادگیری
۹۸	ساختار، توالی و تناوب‌ها
۱۰۷	کارآموزی شناختی
۱۱۵	تعامل اجتماعی و گفت‌وگوی کلاسی
۱۲۲	حمایت افراد از طریق تعامل اجتماعی
۱۲۴	خلاصه

۱۲۷	فصل پنجم: راهبردها.....
۱۲۸	راهبردهای معلم ساخت گرا.....
۱۳۱	توصیف ۱- فعال سازی دانش قبلی.....
۱۳۷	توصیف ۲- همکاری به وسیله ی کامپیوتر.....
۱۴۳	توصیف ۳- کار در گروه های دو نفری.....
۱۴۸	توصیف ۴: یادگیری بزرگسالان درباره ی تدریس.....
۱۵۴	توصیف ۵- مشارکت برای یادگیری.....
۱۵۷	توصیف ۶- همکاری میان برنامه های درسی.....
۱۶۲	توصیف ۷- بازی سازی در گروه های دوفره.....
۱۶۵	توصیف ۸- تیابو به نتیجه ی مشترک.....
۱۷۱	نمایه.....
۱۷۵	منابع.....

پیش‌نار مترجمان

در عصر انتقال از تولید کشاورزی به تولید صنعتی، نظام آموزشی مستلزم پرورش افرادی با مهارت‌های لازم در زمینه‌های صنعتی بود. در چنین شرایطی، آموزش به شیوه‌ی انتقال اطلاعات از ذهن معلم به ذهن یادگیرنده تنها روشی بود که امکان داشت پاسخگوی آن نیاز باشد و در مدت زمان کوتاه افراد زیادی را برای تصدی امور تربیت کند. هم‌اکنون نیز این روش به طور کامل از بین نرفته است. در رویکرد سنتی بر آموزش محوری در مقابل یادگیری محوری تأکید می‌شود. آموزش به صورت تقسیم مفاهیم به واحدهای کوچک و جداگانه و دستورالعمل‌های جزئی انجام می‌شود و به تفاوت‌های فردی، محیط و موقعیت یادگیری، ساخت دانش و ویژگی‌های فرهنگی کمتر توجه و از آن‌ها حمایت می‌شود که در نهایت، یادگیری تبدیل به امری دشوار و اغلب ملال‌انگیز برای

دانش‌آموزان می‌شود و خلاقیت و کارایی کارکنان مراکز آموزشی نیز کاهش می‌یابد.

امروزه به علت گذر از مرحله‌ی مدرنیسم، ساختار آموزش در آستانه‌ی تحول تاریخی و تغییر در ویژگی‌های کنونی آن است. به دلیل ضرورت بازگاری با شرایط و تحولاتی که در تمامی عرصه‌های علمی شاهد هستیم، بازنگری در فرایند آموزش و یادگیری در نظام آموزشی ناگزیر است. بر اساس نظریه‌های جدید آهنگ تغییرات در جهت تأکید بر یادگیری، اصالت دادن به یادگیرنده، و غنی‌سازی فرایند یادگیری است. در چنین شرایطی، دانش‌آموزان در نقش یادگیرنده‌ی فعال، دانش خود را به اشتراک می‌گذارند، ارزش کردن نمی‌هراسند، خودارزیابی دارند، به فهم و ادراک درس عارفانه‌تر می‌دهند. آموزش در قرن بیست و یکم هرچه بیشتر بر توانایی برقراری ارتباط، همکاری در گروه‌ها، تفکر انتقادی، سازگاری با تغییر، آشنایی با فناوری‌های نوین، و آموزش مهارت‌های زندگی تمرکز دارد. و بهیچ‌این است تا آموزش یک‌طرفه و متکی بر محفوظات محض که دانش‌آموز را به فردی غیرفعال پشت نیمکت‌نشین تبدیل می‌کند، حذف شود و به دلمان کمک می‌کند تا بتوانند طرح‌ها، ایده‌ها و راهبردهای خودشان را داشته باشند و در عین حال از ایده‌ها و یافته‌های جدید دانش موجود بهره‌مند شوند.

این کتاب تلاشی است برای معرفی نظریه‌ی آموزشی کتاب و هماهنگی با زندگی امروز، نظریه‌ای که به طور دقیق توسط محققان بررسی و مفاهیم تربیتی آن به راهکارهای آموزشی منجر شده است. در کتاب حاضر ایده‌هایی از دیدگاه پژوهش، نظریه، آموزش و پرورش و راهبردهایی برای آموختن ارائه می‌شود. و به خواننده کمک می‌کند تا نگاه عمیق‌تری به یادگیری، آموزش، و زمینه‌های تحقیقاتی در حوزه‌ی تعلیم و تربیت داشته باشد.